

Vergemål for mindreårige

Juridisk seniorrådgiver Line Moe Hansen

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Hvem er verge for den mindreårige?

Vergemålsloven § 16 første punktum

«Verge for den mindreårige er den som har foreldreansvaret for den mindreårige etter reglene i barneloven, og som er myndig.»

Vergemålsloven § 18

Foreldrevergene skal handle i fellesskap

De kan gi fullmakt til hverandre

Hvilke oppgaver ligger i vergerollen?

I utgangspunktet økonomiske disposisjoner.

- Økonomistyring

Er den mindreårige over 12 år, skal vergen høre hva den mindreårige mener før det treffes avgjørelser.

- Navneendring
- Pass
- Helsehjelp – helse- og omsorgstjenesteloven

Statsforvalterens kompetanse – oppnevning av ny eller midlertidig verge

Vergemålsloven § 16 annet punktum

«Er den mindreårige uten fungerende verge, skal statsforvalteren oppnevne ny eller midlertidige verge.»

- Ikke lovhjemmel for fratakelse av vergerollen

Hvem kan oppnevnes som verge, og hvilken rolle får en oppnevnt verge for en mindreårig

- Statsforvalteren oppnevner i utgangspunktet våre faste verger for mindreårige
- Vergerollen og de avgjørelser som tilkommer foreldreansvaret
- Fosterforeldre

Statsforvalterens kompetanse – fratakelse av vergerollen

Vergemålsloven § 19 første ledd:

- Barnets beste
- Forhold på foreldrenes side

«Hvis hensynet til den mindreåriges beste tilsier det, kan retten etter begjæring fra statsforvalteren eller fra den andre vergen frata en som har foreldreansvar vergemålet.»

Statsforvalterens kompetanse – fritak fra vergerollen

Vergemålsloven § 19 tredje ledd:

«Hvis særlige forhold gjør seg gjeldende, kan statsforvalteren etter anmodning fra en som har foreldreansvaret, frita vedkommende for vergemålet helt eller delvis.»

- Ikke tilstrekkelig at vedkommende ikke ønsker vergerollen
- Spill-, alkohol- eller narkotiaavhengighet
- Må ses i sammenheng med fratakelse av vergerollen.

Statsforvalterens kompetanse – uenighet mellom vergene

Vergemålsloven § 18 første ledd annet punktum:

«Blir vergene ikke enige i et spørsmål av betydning for den mindreårige, treffer statsforvalteren avgjørelsen.»

Opprettelse av bankkonto – sparekonto

Bankkort

BankID – helseopplysninger

Vipps

Ikke aktuelt for spørsmål som faller utenfor vergerollen, f.eks. utstedelse av pass

Statsforvalterens kompetanse – disponering av bankkonto

Vergemålsloven § 18 fjerde ledd:

«Hvis den mindreårige ikke bor sammen med begge vergene, kan statsforvalteren bestemme at den ene av vergene alene skal disponere over bankkonto som tilhører den mindreårige.»

Statsforvalterens kompetanse – bestemte spørsmål

Vergemålsloven § 18 tredje ledd:

«Hvis en av vergene ikke kan ivareta den mindreårige sine interesser for en viss tid eller i visse saker, kan statsforvalteren bestemme at den andre vergen skal ha oppgaven alene.»

- Vergen må rent faktisk være ute av stand
- Inhabilitet hos en av foreldrene

Hva kan den mindreårige selv råde over?

Vergemålsloven § 9

«En mindreårig kan ikke selv foreta rettslige handlinger eller råde over sine midler, med mindre noe annet er særlig bestemt.»

- Arbeidsavtaler
- Råderett over egne midler etter fylte 15 år (gaver eller inntekt).

Mindreåriges adgang til å be om avklaring fra statsforvalteren

Vergemålsloven § 17 femte ledd:

«En mindreårig som er uenig i vergens avgjørelse, kan bringe spørsmålet inn for statsforvalteren.»

- Bankkonto
- Vipps
- BankID
- Bruk av kapital

Opprettelse av bankkonto for mindreårige under barnevernets omsorg

Finansavtaleloven § 4-52 og finansavtaleforskriften § 4-2.

Barnevernstjenesten gis kompetanse, og anledning til å delegere denne til fosterforeldre eller barnevernsinstitusjon.

Disposisjonsrett over bankkonto

- Råderett over midlene etter vergemålsloven
- Debetkort
- Nettbank
- Vipps

§ 4-2. Kompetanse til å inngå avtale på vegne av mindreårige under barnevernets omsorg

- (1) Den kommunale barnevernstjenesten kan inngå kontoavtale og avtale om betalingstjenester for en mindreårig som det er truffet vedtak om omsorgsovertakelse for etter [barnevernsloven](#), og kan gi den mindreårige disposisjonsrett over kontoen. Avtalen inngås i den mindreåriges navn.
- (2) Den kommunale barnevernstjenesten kan inngå avtale som nevnt i første ledd bare for midler som den mindreårige har rett til å råde over etter reglene i [vergemålsloven](#), og bare når avtalen er i den mindreåriges interesse. Det kan ikke inngås avtale som nevnt i første ledd dersom det er oppnevnt verge for barnet. Overtredelse av reglene i første og annet punktum har ikke betydning for avtalens gyldighet.
- (3) På de vilkår som følger av første og annet ledd, kan den kommunale barnevernstjenesten gi fosterforeldrene eller barnevernsinstitusjon der den mindreårige har opphold, fullmakt til å inngå avtale som nevnt i første og annet ledd på vegne av den mindreårige.
- (4) [Vergemålsloven § 17](#) fjerde og femte ledd gjelder tilsvarende ved avtaleinngåelse som nevnt i første til tredje ledd.
- (5) Den kommunale barnevernstjenesten kan for tjenester det er inngått avtale om etter første til tredje ledd, bestemme at tjenesteyterens opplysningsplikt etter [finansavtaleloven](#) overfor den mindreårige kunden skal oppfylles ved at opplysningene også gis til den som har eller utøver omsorgen for den mindreårige kunden i foreldrenes sted etter regler i [barnevernsloven](#).

Andre tilfeller hvor statsforvalteren oppnevner verge for den mindreårige

Vergemålsloven § 34 – når foreldrevergene er inhabile til å ivareta den mindreåriges interesser

- Skiftesaker
- Straffesaker – avhør
- Bruk av kapital

Forvaltning av den mindreåriges midler

Vergemålsloven § 48 og § 49

Utgangspunktet er at statsforvalteren forvalter midler for den mindreårige når formuen overstiger 2 G.

Statsforvalteren kan ta midler under grensen til forvaltning, dersom særlige grunner tilsier det.

Forsikringsutbetalinger

Arv

Gaver

Barnepensjon

Utestående bidragskrav

Voldsoffererstatning

www.statsforvalteren.no/trondelag

www.vergemal.no

Vergemålstelefonen: 74 16 83 00
Kl. 12.00 – 13.30

sftlpost@statsforvalteren.no

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Facebook [StatsforvaltereniTrondelag](#)

Nettside Statsforvalteren.no/Trondelag